

Απαντήσεις
ΧΗΜΕΙΑ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ Α

- A1. A   A2. B   A3. B   A4. B
A5. A) Λ   B) Λ   Γ) Λ   Δ) Σ   Ε) Λ

ΘΕΜΑ Β

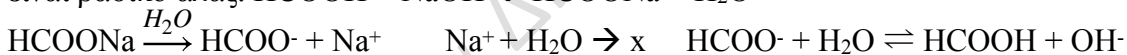
- B1. A) ${}_{34}\text{Se}: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10} 4s^2 4p^2$ 2 μονήρη e^-
 ${}_{33}\text{As}: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10} 4s^2 4p^3$ 3 μονήρη e^-
 ${}_{38}\text{Sr}: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10} 4s^2 4p^6 5s^2$ κανένα μονήρες
 ${}_{28}\text{Ni}: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^8 4s^2$ 2 μονήρη e^-

B) Ισοηλεκτρονιακά

Το Sr έχει μεγαλύτερο πυρηνικό φορτίο από το Se άρα $r_{\text{Sr}^{+2}} < r_{\text{Se}^{-2}}$

Γ) Το Se βρίσκεται στην 4^η περίοδο και στην 16^η ομάδα ενώ το As βρίσκεται στην 4^η περίοδο και στην 15^η ομάδα. Η ισχύς των οξέων κατά μήκος μιας περιόδου αυξάνεται από αριστερά προς τα δεξιά όπως η ηλεκτραρνητικότητα άρα $\text{H}_2\text{Se} > \text{AsH}_3$.

B2. A) Το HCOOH είναι ασθενές οξύ οπότε στο ισοδύναμο σημείο το $\text{pH} > 7$ καθώς το HCOONa είναι βασικό άλας. $\text{HCOOH} + \text{NaOH} \rightarrow \text{HCOONa} + \text{H}_2\text{O}$

B) Κατά την προσθήκη α ml έως β ml προτύπου έχουμε μερική εξουδετέρωση του οξέος και σχηματίζεται ρυθμιστικό διάλυμα $\text{HCOOH}/\text{HCOONa}$

Επομένως η μεταβολή του pH είναι μικρή καθώς τα ρυθμιστικά διαλύματα έχουν την ικανότητα να διατηρούν σταθερό το pH τους μετά την προσθήκη μικρών αλλά υπολογίσιμων ποσοτήτων ισχυρού οξέος ή βάσης.

B3. Στην πρώτη αντίδραση εξουδετέρωσης: $\text{HCl} + \text{NaOH} \rightarrow \text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$ οι δύο ηλεκτρολύτες είναι ισχυροί και $\text{NaCl} \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} \text{Na}^+ + \text{Cl}^-$ όπου $\text{Na}^+ + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{x}$ και $\text{Cl}^- + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{x}$

Στην δεύτερη αντίδραση εξουδετέρωσης: $\text{CH}_3\text{COOH} + \text{NaOH} \rightarrow \text{CH}_3\text{COONa} + \text{H}_2\text{O}$ το CH_3COOH

είναι ασθενής ηλεκτρολύτης και $\text{CH}_3\text{COONa} \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} \text{CH}_3\text{COO}^- + \text{Na}^+$ όπου

$\text{Na}^+ + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{x}$ και $\text{CH}_3\text{COO}^- + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{CH}_3\text{COOH} + \text{OH}^-$ $\Delta H > 0$ άρα ένα ποσό της θερμότητας

που θα ελευθερωνόταν κατά την εξουδετέρωση δαπανάται για τον ιοντισμό του CH_3COOH που είναι ενδόθερμο φαινόμενο.

B4. A) i. Αύξηση του όγκου του δοχείου προκαλεί μείωση της πίεσης και σύμφωνα με την αρχή Le Chatelier η ισορροπία θα μετατοπιστεί προς την κατεύθυνση που παράγονται περισσότερα mol αερίων, επόμενως, Χ.Ι. προς τ' δεξιά.

ii. Εφόσον, ο όγκος του δοχείου αυξήθηκε η $[CO]$ θα μειωθεί.

B) $K_c = [CO_2]$ = σταθερή έφοσον, η θερμοκρασία δεν μεταβάλλεται η K_c θα παραμείνει σταθερή επόμενως και η $[CO_2]$ θα παραμείνει σταθερή παρότι η Χ.Ι. έχει μετατοπιστεί από αρχή Le Chatelier.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. A) $pH=5$, $\alpha=10^{-3}$

B) Για να παραμείνει το διάλυμα ρυθμιστικό πρέπει $\alpha \leq 0,1$ Με την αραιώση τα mol παραμένουν σταθερά $n=10^{-4}$ mol από τις προσεγγίσεις προκύπτει ότι $V' \leq 1L$ άρα $V_{max}(H_2O) = 0,99L$

Γ2. Στο Δ1: $n_{HClO_3} = c_1 \cdot V_1 = 0,06$ mol και στο Δ2: $n_{H_3PO_3} = c_2 \cdot V_2 = 0,06$ mol

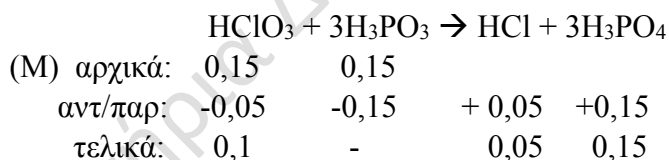
Στο Δ3: $[HClO_3] = [H_3PO_3] = \frac{0,06}{0,24} = 0,15$ M

A) Ο νόμος ταχύτητας καθορίζεται από το αργό στάδιο του μηχανισμού άρα: $U = k \cdot [HClO_3] \cdot [H_3PO_3]$

$$U_0 = k \cdot [HClO_3]_0 \cdot [H_3PO_3]_0 \rightarrow k = \frac{U_0}{[HClO_3]_0 \cdot [H_3PO_3]_0} = \frac{1,8 \cdot 10^{-5} M \cdot s^{-1}}{0,15^2 M^2} = 8 \cdot 10^{-4}$$

$M^{-1} \cdot s^{-1}$ ή $L \cdot mol^{-1} \cdot s^{-1}$

B)

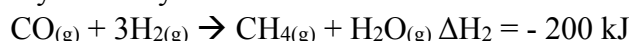

Γ) Σωστή απάντηση το διάγραμμα Γ. Η ταχύτητα μιας αντίδρασης αυξάνεται παρουσία του κατάλληλου ενζύμου, καθώς τα ένζυμα λειτούργουν ως καταλύτες βρίσκοντας ένα διαφορετικό «μονοπάτι» μειώνοντας την E_a . Ωστόσο, σε υψηλές θερμοκρασίες ($>50^\circ C$) αδρανοποιούνται και χάνεται ο καταλυτικός τους ρόλος με αποτέλεσμα να μειώνεται η ταχύτητα της αντίδρασης.

Γ3. Έστω y mol $CO \rightarrow CH_3OH$ και ω mol $CO \rightarrow CH_4$ άρα $y + \omega = 300$ (1)

y mol $2y$ mol

ω mol 3ω mol

$$2y + 3\omega = x$$

Αφού στα αέρια της αντίδρασης υπάρχουν μόνο CH_3OH , CH_4 και H_2O τα αντιδρώντα έχουν καταναλωθεί πλήρως.

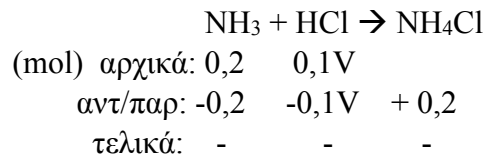
Από την 1^η αντίδραση: 1 mol CO εκλύει 120 kJ

$$y \text{ mol } CO \text{ εκλύουν } q_1 \text{ kJ} \quad q_1 = 120y \text{ kJ}$$

Από την 2^η αντίδραση: 1 mol CO εκλύει 200 kJ
 ω mol CO εκλύουν q_2 kJ $q_2 = 200\omega$ kJ
 $q_1 + q_2 = 52 \cdot 10^3 \rightarrow 120y + 200\omega = 52 \cdot 10^3$ (2)
 Από (1) και (2) $y = 100$ mol, $\omega = 200$ mol άρα $x = 800$ mol

ΘΕΜΑ Δ

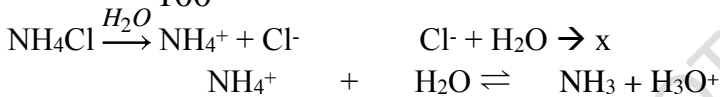
Δ1. Α) $n_{\text{HCl}} = c \cdot V = 0,1V$ mol

Άρα, $0,1V = 0,2 \rightarrow V = 2$ L

Β) $V_2 = 6$ L + $\text{H}_2\text{O} \rightarrow V_3 = 100$ L

$$[\text{NH}_4\text{Cl}] = \frac{0,1V}{100} = 2 \cdot 10^{-3} \text{ M}$$

(M) I.I. $2 \cdot 10^{-3} - x \approx 2 \cdot 10^{-3}$ x x

$$K_a \cdot K_b = K_w \rightarrow K_a = 5 \cdot 10^{-10}$$

$$K_a = \frac{[\text{NH}_3] \cdot [\text{H}_3\text{O}^+]}{[\text{NH}_4^+]} \rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-6} \text{ M}$$

Άρα, $\text{pH} = -\log[\text{H}_3\text{O}^+] = 6$

Δ2. $n_{\text{HClO}_2} = 0,9 \cdot V_1$ και $n_{\text{NaClO}_2} = 0,3 \cdot V_2$ $V_3 = V_1 + V_2$

Στο τελικό διάλυμα $[\text{HClO}_2] = \frac{0,9V_1}{V_3}$ (cοξέος) και $[\text{NaClO}_2] = \frac{0,3V_2}{V_3}$ (cβάσης)

(M) I.I. $c_{\text{οξέος}} - x \approx c_{\text{οξέος}}$ x x

Εφόσον, $\text{pH} = 7 \rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-7} \text{ M}$

$$[\text{H}_3\text{O}^+] = K_a \cdot \frac{c_{\text{οξέος}}}{c_{\text{βάσης}}} \rightarrow 10^{-7} = 10^{-6} \cdot \frac{\frac{0,9V_1}{V_3}}{\frac{0,3V_2}{V_3}} \rightarrow \frac{V_1}{V_2} = \frac{1}{30}$$

Δ3. Α) $P \cdot V = n \cdot R \cdot T \rightarrow 5,5 \cdot 0,5 = n \cdot 25 \rightarrow n = 0,11$ mol

$$n = \frac{m}{Mr} \rightarrow m = 19,8 \text{ g}$$

Σε 20 g δείγματος περιέχονται 19,8 g φρουκτόζη

Σε 100 g δείγματος περιέχονται x g φρουκτόζη
 $x = 99$ g άρα η %w/w περιεκτικότητα του δείγματος είναι 99% w/w.

B) Μικρότερη οσμωτική πίεση έχει το 4.

ΓΚΡΙΜΠΟΥΡΑ ΝΕΦΕΛΗ (ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗ)

ΜΑΥΡΑΚΑΚΗ ΣΤΕΛΛΑ (ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗ)

Φροντιστήρια ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ